

Cartea de rapel Sesiunea II

21.648^{III}

Al. Cuodusey

ESPUNEREA SITUAȚIEI

JUDEȚULUI DOL-JIU

ADRESATĂ

CONSILIULUI JUDEȚIAN

PENTRU

Sesiunea ordinară a anului 1895

DE

PETRU T. SFETESCU

PREFECTUL JUDEȚULUI.

GRAIOVA

TIPOGRAFIA DAVID J. BENVENISTI, STR. JUSTIȚIEI, No. 20.

1895.

0/515

50

ESPUNEREA SITUAȚIEI
JUDEȚULUI DOL-JIU

ADRESATĂ

CONSILIULUI JUDEȚIAN

PENTRU

Sesiunea ordinară a anului 1895

DE

PETRU T. SFETESCU

PREFECTUL JUDEȚULUI.

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ
CRAIOVA

CRAIOVA

IPOGRAFIA DAVID J. BENVENISTI, STR. JUSTIȚIEI, No. 20.

1895.

9/515

Domnule Președinte,

Domnilor Consilieri.

În noua lege pentru modificarea unor articole din legea Consiliilor județiane, promulgată și publicată în *bul. oficial* No. 46 din 31 Mai 1894, desființându-se comitetele permanente și atribuțiile lor ca organe de administrație a afacerilor administrației județiane, trecând asupra Prefecților, cu îndatorire, între altele, de a da seama în modul cum a îndeplinit sarcinile ce le incumbă; satisfacem cerințelor acestei noi legi, și în calitate de administrator al intereselor locale și economice ale județului, cum și de observator și de executor al deciziunilor Consiliului, legalmente luate, avem onoare a prezenta Domniilor-Văstre această expunere a situației județului sub toate privirile care intră în atribuțiile administrației sale.

Este Consiliu, fiind primul ales în urma punerii în aplicare a noii legi, credem de datoria noastră și foarte înțeles, să 'l punem în cunoștință nu numai de starea actuală a lucrurilor, dar, lărgind puțin cadrul expunerii și cu privire spre trecut, pătrunși cum suntem de acest adevăr că, diferitele Consilii județiane care au existat în timpul de peste 31 ani de viață autonomă a județului, fiind inelele unui și aceluiași lanț, lucrările și atribuțiile lor și sollicitudinea pentru interesele județului, s'au legat unele prin altele și au format o singură

rețea aceeași ordine vom urma și pentru comunele din județ, a cărora viață autonomă datază tot de peste 30 de ani pe baza legii lor constitutive din anul 1864. Vom expune dar starea lucrurilor din trecut ca să se apere și să se îmbunătățească. Domniile văstre îmbunătățirile ce vom propune pentru viitor și acesta numai în trăsuri generale, căci în prezența ca în scurtul timp de 14 luni, de când ni s'a încredințat administrația acestui județ, să afirmăm că s'a constatat în amănunt mai toate inconvenientele și nevoile.

De la început, recunoștem și declarăm că în acest timp de peste 31 ani de când județele și comunele au fost stătătoare multe lucrări de îmbunătățire s'au făcut, ca să nu cităm de cât pe cele mai importante: construcțiuni de șosele, poduri, localuri de școle, de primării, biserici, spitale, etc., potrivit mijloacelor destul de modeste, de care a dispus județul și comunele, dar în același timp constatăm că încă sunt multe lucrări de făcut, ca să justifice sollicitudinea legiuitorului de la 1864 și din anii următori.

dar, cu privire la Comunele rurale avem următoarea stare de lucruri :

CONSTITUIREA COMUNELOR.

Trecutul

Aprópe fie-care sat înainte de punerea în aplicare a legii comunale din anul 1864, ori-cât de mică populație a avut, s'a constituit comună autonomă, cu autoritatea, cu drepturile și sarcinile ei proprii—de și s'ar fi putut întruni câte două, trei, s'au mai multe sate, să formeze o comună mai populată—din această constituire a satelor în mici comune, a decurs multe rele și inconveniente; cu greu s'a putut găsi persoanele care se constituie consiliul în condițiuni de capacitate sau pricepere a administra trebile comunei și mai cu sémă: Notari, care cum se știe sunt singurii funcționari comunali cu știință de carte în administrația comunei.

Presentul

În mare parte există aceeași stare de lucruri ca și la 1864: sunt comune foarte puțin populate ale cărora resurse cu greu pot întâmpina micile cheltuieli pentru serviciile comunei și numai rămâne nimic pentru lucrări de îmbunătățiri locale.

Remediul acestui rău nu-l vedem de cât prin alipirea mai multor comune mici, ca să formeze una și singura comună mai populată.

FINANȚELE COMUNELOR.

BUDGETELE.

Mici și lipsite de resurse cum erau acele comune, ca să preîntâmpine chiar cheltuielile impuse prin lege ca obligatorii, autoritățile comunale se sileau să dea aparența unui budget bine echilibrat, să înșele ochiul autorității de control, că au satisfăcut tuturor cerințelor serviciilor, înscrisa la venituri sume fictive pe care însă compta cheltuieli pozitive. Când se punea budgetul în practică, se vedea imediat golul, lipsa veniturilor. Din puținul ce se încasa și lua lefii primarul, ajutorul, perceptorul și notarul, rămânând tot-d'auna în suferință preoții, servitorii bisericilor, învățătorii școlilor și mai ales micii funcționari ca vătășii etc., pentru vre'o lucrare de îmbunătățire în comună nu era nici vorbă, nu rămânea nici un ban din budget.

În urma aplicării legii maximumului, pe baza căreia comunele și-au creat noi taxe și contribuțiuni, starea financelor s'au ameliorat puțin de cum era în trecut, totuși mai lasă mult de dorit. Budgetele exercițiului corent 1895—96 ale celor 155 comune rurale și a comunei urbane Calafat, se cifrăză la venituri cu neînsemnata sumă de lei 760,117, bani 31 pentru comunele rurale și de lei 138,781, bani 96 pentru comuna urbane Calafat, iar la cheltuieli cu lei 678,105, bani 98 pentru comunele rurale și cu lei 113,241 pentru comuna urbană Calafat, acesta în cât privește budgetele veniturilor și cheltuielilor ordinare și extra-ordinare; iar cât privește budgetele drumurilor (prestații) veniturile comunelor rurale sunt de lei 223,552, bani 88 și al comunei urbane Calafat de lei 13,250.

Cheltuielile budgetelor drumurilor sunt de lei 120,267, bani 12 pentru comunele rurale și de lei 13205 pentru comuna urbană Calafat.

Tóte aceste budgete au fost verificate de ampliații biurourilor respective și aprobate de delegațiunea județiană.

COMPTURILE CASELOR COMUNALE.

La mare parte din comune compturile nu erau incheate pe câte 10—15 ani din urmă, la altele de și compturile incheate și verificate de comitetul permanent, însă hotărârile acestor autorități prin care se constata debite asupra mănuiitorilor fondurilor comunale, nu s'a executat la timp; multe persoane obligate la plată au murit, au dispărut sau au căzut în deconfitură, ele și moștenitorii lor, în cât comunele nu au mai putut încasa nimic de la dânși.

La 1 Septembrie 1894, se găseau depuse spre verificare 156 compturi comunale, pe ani din urmă 1890—92.—Aceste compturi s'au verificat și aprobat prin 156 hotărâri ale delegațiunei județene de la data de mai sus până la 1 Septembrie 1895, prin care hotărâri sau ales datorii asupra mănuiitorilor de fonduri comunale lei 25,351.

Actualmente biuroul de verificare să ocupă cu regularea compturilor anului 1892—93 și cei următori.

COMPTURILE CASELOR DE PRESTAȚIE.

În trecut aceiași stare de lucruri constatată pentru compturile comunale, ba încă ce-va mai mult în rău fiind mai multe compturi rămase ne incheate și prezentate spre verificare.

La 1 Septembrie 1894, se găseau prezentate la verificare 575 compturi pe anii din urmă până la 1891—92; din acestea sa verificat și aprobat numai 176 pe anii de la 1876 până la 1891 prin 152 hotărâri ale delegațiunei județene, date în intervalul de la 1 Septembrie 1895, alegându-se datorii asupra mănuiitorilor fondurilor în sumă de lei 6493 bani 92.

Biuroul de verificare se ocupă actualmente cu regularea tutulor compturilor pe anii din urmă până la 1893.

În privința executării hotărârilor delegațiunei județene sunt luate de administrație, cele mai seriose măsuri.

CAPITALURILE COMUNELOR.

Comunele rurale au depuse la Casa de Depuneri Consemnațiunii și Economii:

- Lei 484,991 din fondurile Caselor comunale.
- » 144,131 Idem Caselor de prestații.
- » 17,286 Idem Caselor Școlilor.

POPULAȚIA COMUNELOR.

Dupe ultimele tabele statistice populațiunea județului este de 283656 suflete din care 143892 bărbați și 139764 femei.

Mișcarea acestei populații se rezumă ast-fel:

- Născuți 13,308 din cari 6799 băieți și 6509 fete.
- Morți 9062 » 4729 bărbați și 4333 femei.
- Căsătorii 4604.

HIGIENA ȘI SALUBRITATEA PUBLICA.

Trecut

Lăsa foarte mult de dorit :

Cu toate că în urma punerii în aplicare a legii rurale, multe comune mai cu seamă cele de câmp, aveau strade mai mult sau mai puțin aliniate, însă, indolența administrațiilor comunale a făcut că, unii dintre locuitori să nu se retragă la aliniere, alții să iasă peste aliniere, iar alții să nu își strămute casele și ecaretele pe locurile din vatra satului desemnate pe planurile de regularea acelor locuri, în cât, stradele presintau unghiuri, zigzaguri și măidane care serveau de receptacole a tot felul de bălegare, cadavre de animale și alte necurătenii. Casele locuitorilor în cea mai mare parte neîncăpătoare pentru numărul membrilor familiilor, umede, fără aer și fără lumină. În ceia-ce privește traiul locuitorilor în bordee, calitatea stărei igienice este imposibil de dat. Acolo în casele și bordeele lor, sătenii, în majoritate, locuiesc în timpul iernii amestecați cu păsările și alte animale domestice.

Fântânile în cele mai multe comune, fiind cu ciuturi (puțuri) rău construite și rău întreținute, pulbera din timpii secetoși, apele din ploii și din smărcurile care să formează împrejurul fântânilor, pătrundea în interior și depunând pe fundul lor un strat de necurătenii, invenina apa. Nici locuitorii nici autoritățile comunale nu îngrijea să le sleiască sau curețe din timp în timp. În definitiv, tot ce privea la însănătoșirea comunelor era neglijat. Serviciul sanitar la rândul său nu putea aduce ameliorări acestei stări de lucruri, ne având concursul autorității comunale.

Present

Starea igienică s'a îmbunătățit oarecum. De o parte măsurile luate de administrație pentru aplicarea regulamentelor de construcțiuni și aliniere, precum și a celor de poliție sanitară; de altă parte concursul serviciului sanitar județian a avut de rezultat fericit că, anul acesta starea igienică a județului a fost mai bună ca în trecut, s'au depărtat bălegarele, s'au mai făcut șosele în interior și s'au secat multe baltii și băltoace stagnante, dar a mai rămas încă mult și foarte mult de făcut în această privință, ca și pentru canalizarea acelor bălți care se alimentează cu apă de isvor.

Bóle contagioase au bătuit populația mai puțin de cât în anii trecuți: scarlatina, rujeola, variola, anghina difterică, tusa convulsivă și altele și au făcut apariția în toți anii precedenți, ele însă au fost combătute la timp și pe cât au fost posibil prin ajutorul dat de d-nu Medic primar, de d-nii Medici de plăși și de agenții sanitari—in comunele pe unde s'au înființat asemenea agenți.—Mortalitatea a fost atribuită neglijenței părinților de ași îngriji pe copiii lor bolnavi, nedând ascultare sfaturilor ce li s'au propagat de serviciul sanitar, de a întreține curățenia în casele și obórele din jurul locuințelor.

S'a constatat și anul acesta că mai sunt și case insalubre, curți și obóre cu necurătenie, dar mai puțin de cât în trecut.

La aceste rele d-l Medic primar propune ca remediu executarea cu seriozitate a dispozițiilor regulamentelor de igienă și pentru că mulți locuitorii pretecează că, pentru ași spăla și curăți casele nu au bani să cumpere var, sau nu găsesc de unde să cumpere acest principal desinfectant, opiniază, ceia ce aprobăm și noi în interesul igienei, ca fie-care comună să prevadă în buget o sumă suficientă pentru a cumpăra var, al strânge și păstra într'o grópă ca săl aibe tot-d'auna la îndemână, al înlesni locuitorilor săraci gratis, iar celor mai însăriți cu plată.

Fântânile s'a constatat în cea mai mare parte neglijate.

Pentru însănătoșirea lor d-l Medic propune ca în fie-care an cel puțin de două ori, primăvara și toamna să fie slăite, ghizdurile reparate, așternut pietriș împrejurul lor, închise cu ștchet, cu uluci

sau pari, în cât vitele să nu se pôtă apropia de ele, iar pentru adăpatul acestora, să se facă zgheaburi lungi care să fie scóse afară din închisóre trei părți din lungimea lor, iar o a patra parte să rămână în năuntru inshisórei spre a se turna apa în ele, și să se opréscă cu desăvârșire spălarea ru-felor în jgheaburi.

Pentru executarea acestor măsuri, comunale vor afecta zile de prestație suficiente cu carele și brațele.

Alte inconveniente care se mai semneléază de d-nu Medic sunt șanțurile șoselelor de prin comune în care stacnéază apele provenite din ploí, ne avénd panta cerută pentru scurgere și defectuoziitatea con-struirii podețelor de intrare în curțile locuitorilor.

Cu privire la acésta este necesar curățirea cât de deasă a șanțurilor și construirea podețelor de pe un plan dat.

Higiена cârciumilor se recomandă de d-nu Medic a fi mai bine executată: cârciumarii să aibă butóe cu apă infundate iar nu hârdaie deschise, unde se spală tóte vasele necesarii consumații.

Așea numitele oțetare în care cârciumarii varsă spălături de vin, de rachiu și alte bėuturi, pentru a face din ele oțetu, să fie cu desăvârșire oprite ca infecte și vătămátóre sănătăței.

Cu privire la hrana locuitorilor se constată cu satisfacție că s'a început a se consuma mai multă carne ca în trecut și mai multă făină de grâu, în-ființându-se chiar cuptóre prin unele comune pen-tru facerea pâinei; pâinea însă, făcută de țérance lasă mult de dorit, nu e nici bine frământată nici bine cóptă.

Ar fi o adevărată bine facere pentru populațiunea rurală, dacă în fie-care comună s'ar pune îndato-rire brutarilor ca să obicinuiască pe femeile și fetele țéranilor a frământa și cóce pâinea.

Consumul mălaiului trebuie micșorat ca mai puțin hrănitor și ca mai bun pentru comerț, fiind dat că prețul porumbului să menține mai bine de cât al grăului, care scade din an în an.—Cu modul acesta ar scăpa populația rurală și de teribila bólă, pelagra care provine din consumarea porumbului crud sau stricat.

Serviciul Sanitar.

S'a îndeplinit de un Medic Primar 7 medici de plăși, dintre cari 6 doctori în medicină și unul licen-țiat. — De 10 agenți sanitari vaccinatori cu titlul de sub chirurghi, doi sub-chirurghi, intendenți la spitalele județene Filiași, Bechet și 10 móșe cu diplomă.

În cinci comune s'au înființat și câte un agent sanitar, plătit din budgetul comunei cu obligațiune a îngriji de curățenia comunei, a distribui medicamente la bolnavi, dupe prescripțiunile medicilor a exe-

cuta la izolarea bolnavilor și desinfectarea caselor în cazuri de boale contagiöse și epidemii, a încunoșciința pe medici plășilor de ori-ce cazuri de boale s'ar ivi și în fine a face multe servicii de poliție sanitară.

Acești agenții foarte folositori la executarea măsurilor de felul celor descrise mai sus, ar trebui, și D-nul Medic Primar insistă pentru aceasta, că fie care comună să aibe câte unu, doi sau mai mulți dupe populație și mijlocele ei. — Recrutarea acestui personal s'ar putea face dintre foști militari sanitari.

Opinia D-lui Medic o aprobăm și noi o recomandăm cu insistență bine voitorei D-vostre atențiuni.

Activitatea personalului sanitar.

S'au făcut 1820 diferite inspecții în 156 comune și cătunele lor de către d-nii Medicii, 8710 bolnavi au fost căutați cu medicamente gratuite plătite de județ, 12560 bolnavi au fost căutați cu medicamente plătite de comune; 750 bolnavi căutați în spitalele județului Filiași și Bechet, unde sa dat și 11,280 consultațiuni gratuite.

La aceste spitale serviciul medical să face de d-nii medici ai plășilor Jiul de sus și Jiul de jos.

Ar fi însă, de dorit ca spitalele să fie mai bine organizate și să 'și aibe medici lor propii. A fost 23,252 vaccinați și revaccinați cu vaccin animal procurat din institutul statului din București și 284 nașceri asistate de moașele plășilor.

Bóle epidemice și contagiöse.

Au existat în 40 comune și anume: Scarlatina în 23 comune cu 481 bolnavi dintre cari 110 a murit și 371 s'au însănătoșit.

Rujeola în 8 comune cu 259 bolnavi din cari 16 morți și 243 însănătoșiți.

Tuse convulsivă în cinci comune cu 153 bolnavi dintre cari 5 morți, 138 însănătoșiți și 10 rămași bolnavi.

Variola în comuna Calafat cu 10 bolnavi dintre care 2 morți și 8 însănătoșiți.

Anghina difterică, în 3 comune cu 31 bolnavi dintre cari 8 morți și 23 însănătoșiți.

Disenteria în comuna Filiașiu cu 11 bolnavi cari toți s'au însănătoșit. Au fost și alte bóle fără caracter epidemic sau contagios, unde ajutorul medical sa dat la timp.

Propuneri de îmbunătățiri.

Sporirea diurnei pentru transportul vaccinatorilor se va acórda de comune și în raport cu numărul vaccinatorilor și numărul comunelor.

Reinoirea o parte din instrumentele chirurgicale pentru autopsii și complectarea lipsurilor de diferite instrumente la spitalele Filiași și Bechet,—suma necesară ar fi de 800 lei.

Infințarea a 11 saci de piele dupe modelul ambulanțelor militare pentru transportul medicamentelor prin județ. — Costul ar fi de 300 lei, infințarea objectelor prevăzute în regulamentul de vaccinare cu care trebuie prevăzut fie-care vaccinator la operația vaccinării.

Inzestrarea spitalelor din Filiaș și Bechet, încă cu câte 5 paturi peste cele 10 existente cu linge-ria și cu toate cele lalt accesorii.

Cea mai însemnată și mai grabnică îmbunătățire asupra căroră insistăm cu deosebire, este reconstruirea Spitalului din Filiași al căruia local numai este accesibil de nici o reparație și construirea a două spitale în plășile Amărădia și Dumbravele, a căror populațiune este săracă și cu depărtare de spitalele existente, așa că cei greu bolnavi, nu au unde recurge. Aceste spitale ar fi de infințat, unul în comuna *Târpezița* care este centrul de comunicație între trei plăși și Craiova, iar cel de al doilea în comuna *Melînești* sau *Negoști* în care se concentrează mai toate drumurile plăși Amărădia.

Spitalele.

În deafară de spitalele de la Bechet și Filiași, locuitorii județului își mai caută alinarea suferințelor în spitalul Central din Craiova sub-venționat de județ în spitalul orașului Calafat sub-venționat asemenea de județ și în spitalul de la Băilești administrat de județ dar subvenționat în totul de Stat.

Mișcarea populațiunii de la țară în aceste spitale a fost:

Spitalul Craiova: intrați 1588, consultații gratuite 6082, zile de tratament 19,253

Spitalul Calafat: intrați 352 bărbați și 173 femei, eșiți 340 bărbați, și 169 femei, rămași în căutare 12 bărbați și 4 femei.

Spitalul Băilești cu 30 paturi.

Bolnavi tratați în spital.

Bărbați	Femei
---------	-------

10	11	Aflați la 1 Septembrie 1894.
----	----	------------------------------

470	248	Intrați de la 1 Septembrie 1894 până la 28 Septembrie 1895.
-----	-----	---

480	259
-----	-----

456	251	Eșiți.
-----	-----	--------

24	8	Rămași.
----	---	---------

12	2	Morți.
----	---	--------

12	6	Rămași în căutare.
----	---	--------------------

8997 zile de căutare.

6232 Bolnavi ambulanți tratați la consultațiunii zilnice dintre cari 3139 bărbați și 3093 femei.

Sumele afectate pentru serviciul sanitar și spitale.

Din Casa județului.

Lei 93,480 — Lefile personalului.

» 500 — Material de cancelarie.

» 5275 20 Fond pentru omorârea vitelor în cas de epidemie.

» 5000 — Medicamente gratuite pentru locuitorii județului și vitele lor.

» 15,000 — Sub-venție spitalului Central din Craiova.

» 4000 — Idem Calafatu.

» 2000 — Pentru vaccină.

» 524 — Instrumente, registre și imprimare.

» 13,366 90 Intreținerea spitalelor de la Filiași și Bechet.

Din Casa Statului.

Lei 30,000 sub-venția spitalului Băilești din care 13,320 lefile personalului și 16,680 întreținerea spitalului cu toate cele necesarii.

Serviciul sanitar veterinar.

În cursul acestui an vitele locuitorilor din județ, în general au fost ferite de bôle contagioase și epizootice. Cazurile de mortalitate au provenit pe alocure adin cauza căldurilor mari, (bôle de seson) ca cărceag și altele, dar prin aplicarea măsurilor de poliția veterinară, răul s'a înlăturat, având de înregistrat puține cazuri mortale.

D. Medic veterinar semnalază două cazuri de răpciugă cronică la 2 cai de călărași; caii s'au impușcat, iar proprietarilor li s'a dat despăgubire conform legii poliției veterinare.

Ca îmbunătățiri de introdus în acest serviciu d-nu medic veterinar propune să se înființeze un al 2-lea medic veterinar cu reședința în comuna Calafatu, fiind impus chiar prin legea sanitară, căci un singur medic nu poate îndeplini cu exactitate cerințele serviciului prescrise de legi și regulamente, fiind județul prea mult întins și numărul vitelor mare.

D-nu Medic semnalază de asemenea prin raportul său că îngrijirea vitelor este foarte rea, și lasă mult de dorit, ele sânt rău hrănite și adăpostite în timpul iernei. În această privință este mult și necesar de făcut dacă voim a ameliora rasa vitelor și ale da îngrijire și hrană convenabilă

Agricultura.

Locuitorii din comunele rurale, având ocupația principală agricultura; datele statistice asupra activității lor pe acest câmp de muncă se resumă ast-fel:

176,782 Hectare semințe de grâu a produs	1,866,061 hectolitri.
174,312 Idem cu porumb a produs . . .	1,387,937 >
8,678 Idem cu orz și ovăz a produs . . .	92,894 >
24,084 Idem cu Vii a produs	36,016 >
4,039 Idem cu rapiță a produs	38,519 >
13,119 Diferite sămănături au produs . . .	117,713 >

Recoltele în general au fost mediocre iar prețurile au continuat a fi destul de reduse ca și în anii trecuți.

Cultura cănepei, inului, mătasei și albinelor este apröpe părăsită.

Vitele și mai cu sémă oile și porcii s'au impușinat în mod simșitor așa că

Numărul vitelor se reduce la următoarele cifre :

75,667	Boi și vaci.
6,488	Cai și epe.
414	Bivoli și bivolițe.
246,071	Capre și oi.
70,599	Rămători.

Sistemul agriculturii este tot cel vechi și rudimentar. Locurile de muncă sunt arate superficial așa că în loc să se stărpească plantele vătămătore sămănăturilor, din contra li se dă o mai mare vietate prin scormonirea pământului numai la suprafață. Vitele, fiind rău hrănite și rău întreținute, sunt atât de lipsite de forță, că nu pot trage plugurile la adâncimea cerută.

Aceeași scörță de pământ care s'a arat acum 30—40 de ani se ară și astă-đi, fără să fi mai fost amestecată cu alte straturi de pământ sau alimentate cu bălegare ori alte igrediente. Forțele productive ale pământului sunt sleite, la acesta se mai adaogă munca făcută fără vreme, sau cu timpul trecut. Sămânță de calitate inferioară și recoltarea când prematură când cu timpul trecut. Locuitorii în loc să muncască mai puțin ca să producă mai mult, coprind din lăcomie câmpii întregi ca să le muncască cât se poate de rău și să le producă cât mai puțin.

Una din cauzele principale ale scumpirii învoelilor agricole este tocmai această lăcomie de a coprind locuri multe ca să le muncască rău și să le aducă folöse puține.

Cu pământurile pe care au fost împroprietăriți prin legea rurală de la 1864 au făcut us rău, au abuzat de ele chiar: Prin lege, li s'au determinat locurile deosebit pentru arătură, pentru livezi, islazuri și cele de case și grădini, ei în loc să le cultive separat dupe cum erau destinate prin lege, au arat islazurile și livezile fără să 'și opréscă o palmă de pământ pentru întreținerea vitelor; au plantat pe locurile de arătură vii, care cer muncă multă și le produce prea puțin sau apröpe nimic

Din aratul islazurilor și livezilor au decurs multe rele; oile, porcii și vacile de lapte, principala ico-

nomie a familiei săteanului aprópe numai există : laptele care abunda odată in casa locuitorului de la țară, acum lipsesce.

De altă parte au fost siliti să se invoiască pentru izlazuri și livezi cu proprietari și arendași cu dări grele, fără ca cu toate acestea să fi avut iarbă sau fân pentru vite indestul; din an in an proprietarii și arendași au arat și dănsii izlazurile și livezile, ast-fel că, prea puține locuri mai sunt in general, rezervate pentru întreținerea vitelor; sunt comune și chiar plăși întregi unde vitele locuitorilor, acești agenți principali ai agriculturii se hrănesc numai cu rămășițe de paie uscată până dupe recoltarea grânelor cam pe la 5—10 Iulie.

Cu pământurile pe care s'au mai împroprietarit de la 1878 încóci de asemenea a abuzat, mulți dintre săteni, le-a dat la alții cu arendă pe termene lungi de câte 5, 10, 15, 20 și 28 ani, (o înstrăinare deghisată).

Acéstă stare de lucruri trebuie să ne îngrijească pe toți și Consiliul județian cărui îi sunt increditate interesele economice ale județului ar face un act de înaltă sollicitudine pentru aceste interese dacă ar interveni pe lângă puterea centrală să ia măsuri pentru ameliorarea răului până mai este timp.

Mai cred de datorie a expune Domniilor-Vóstre că in timp de jumătate an cât ține iarna și parte din toamnă și primă-vară, locuitorii săteni nu fac alt-ceva de cât să consume ce au agonisit in timpul verii. Nicí ei nicí femeile lor nu se ocupă cu nicí un fel de lucru manual, că dacă ar face bărbații numai frâghii și femeile ar tórcce cânepă și in, numai pentru saci, tot s'ar face o economie in țară de mai multe milioane care se asvârlă peste frontieră pentru asemenea lucruri, care in aparență vor părea de puțină însemnătate; dar încă când, s'ar ocupa cu țăsături de pânzeturi pentru trebuințele armatei și spitalelor, câte milioane óre nu ar rămâne in țară?, însă ei nu numai că nu se ocupă cu asemenea industrii casnice in vederea verii unui profit bănesc, dar nicí pentru propriile lor trebuințe nu se indestinesc la așa ceva, ei cumpără totul din târg, manufacturi importate din țările și fabricile streine, lucruri care nu durează mult și costă scump.

Constatăm dar că cultura plantelor și materiilor textile este abandonată și ca consecință industria casnică a fost inlocuită cu manufactură streină, rătăcindu-se ast-fel caracterul național prin schimbarea portului țărănesc, atât de trainic și frumos a acestor minunate vesminte, care au atras înalta atentiune a M. S. Regina; este dar timpul ca cel puțin populațiunea de la sate să se reîntórcă la vechea practică a industriei casnice, să seamene cânepa și inul, să crească gândaci de mătase să inmultescă oile ca să le ia lăna, să lucreze și să-și imbrace familia și casa. — In acest scop ar fi de dorit ca fie care locuitor să cultive cel puțin câte 1/4 pogon cu cânepă sau in, și să sádească câte 10 duji împrejurul căsclor sau grădinilor, iar pentru perfecționarea industriei casnice fie-care comună să-și procure unul sau mai multe rezbóie sistematice cu care să se învețe a lucra fetele și femeile sătenilor.

Lecțiile s'ar putea da, ori de o maeastră specială, sau de Dómnelle învățătóre de prin comune in schimbul unei mici subvenții ce li s'ar acorda.

Județul și comunele trebuie să-și impună sacrificii, să prevază in bugetele lor sumele necesare și să infinteze comițiile agricole, să țină concursuri de arătură și să facă expoziții in fie-care an la residența județului de industrii casnice, de produse, de vite și instrumente agricole, tors, țesat etc. să distribue premii de incurajarea sătenilor cari vor avea vitele cele mai bune, care vor face arături sistematice și in fine celor ce vor avea cele mai frumoase lucruri de industrie casnică.

BISERICILE.

Trecut

In majoritate aceste sfinte locașuri au fost rėu întreținute și personalul lor cu insuficiență plătit din cauza lipsei de mijlóce a comunelor in sarcina cărora se pune prin legea comunală îngrijirea cultului.

Present

Efectele noi legi a clerului au început a da róde bune. Multe locașuri de biserică au fost construite sau reconstruite și reparate; întreținerea lor cu cele necesarii asigurată și prestigiul personalului adus la înălțimea lui prin faptul că nu 'și mai cerșeto-

reșce existența ca în trecut, s'au înlăturat conflictele ce decurgeau cu ocazia adunării dărilor oneroase învoite între servitorii bisericesci și enoriași. De o parte lefile personalului să plătesc din darea impusă locuitorilor prin lege, iar tacsele diferitelor servicii religioase au fost reglementate. D'altă parte prin bugetele comunelor s'au înscris sumele necesarii pentru întreținerea bisericilor. Epitropiele parohiale constituite conform legii, pun la rândul lor zel și activitate la buna stare morală și materială a bisericilor, în fine s'a constatat o stare de lucruri pornită spre progres de care în curând vom avea a ne felicita.

CIMITIRELE.

Trecut

La cele mai multe comune cimitirele nu erau situate în depărtarea reglementară de la marginea comunei, se vede însă, că din timp în timp autoritățile comunale și administrative se preocupase de regularea lor căci la multe comune s'a vădut câte 2—3 cimitire unele mai apropiate de cât altele de sat, unele mai populate de cât altele de morminte și apoi părăsite, iar mormintele arate de către proprietarii terenurilor pe care se înființase.

Din aceste schimbări și preschimbări de cimitire să vede că comunele nu determinase de la început locurile pe care aveau să se înființeze așa cum era obligate prin lege, în cât ne având un loc proprietatea comunei înființau cimitirele pe locuri streine.

Present

Cum prin legea rurală fie-care nou inproprietărit a fost obligat să lase ore-care porțiunii de pământ pentru înființarea cimitirelor, administrația centrală a luat măsuri ca toate cimitirele să fie situate pe terenurile rezervate prin lege și la o distanță de cel puțin 200 metri de marginea satului că acele locuri destinate pentru îngroparea cadavrelor omenești să fie îngrădite și ferite de vite care ar aduce vătămarea mormintelor.

Pentru îngroparea cadavrelor de vite, legea sanitară veterinară impune comunelor sarcina de a avea cimitire, însă: ele până astăzi nu sunt înființate dar măsuri urgente trebuiesc luate spre a pune legea în aplicare și a înlătura infecțiunile de prin comune și din jurul lor. — În atingerea acestui scop comunele trebuie se usese de legea de expropriațiunii pentru cauză de utilitate publică.

INGRADIREA COMUNELOR.

Trecut

Cele mai multe comune fiind îngrădite cu șanțuri așa numite «tăbii» a fost reu întreținute — înființarea lor datează de peste 27 ani și cu toate acestea niminea, nici locuitorii, nici autoritatea comunală nu s'au îngrijit să facă plantații de garduri vii, ca să nu se surupă pământul, așa că în timpul iernei șanțurile se surupă și se astupă, devenind

Present

S'a luat măsuri ca toate șanțurile care înconjură comunele și cătunele să fie plantate cu diferiți arbori și întreținute în bună stare, ast-fel că avem speranță într'un rezultat satisfăcător prin aplicarea acestor măsuri de către autoritățile comunale, sub controlul D-lor Sub-prefecți. — Pe acolo pe unde situațiunea terenului nu permite să se facă șanțuri

pentru locuitorii o muncă nouă în fie-care primăvară.

ar fi bine să se îngredească comunele cu stinghii în parmaci și pe lângă ele să se planteze garduri vii de salcâmi, păducei, porumbari sau alte specii de arbuști.

GUARZII CAMPENI.

Trecut

Ereau în cea mai mare parte numiți atât de către proprietari și arendași cât și de către locuitorii, nu totdeauna dintre oamenii cinștiți și cu purtării bune, ci mai mult dintre străini, până și turci—acestea ca să complacă stăpânilor făcea escese de zel aducând vite la oboarele de gloabe care nu numai nu făcuse nici o stricăciune sămănăturilor, dar nici nu le călcase cu picioarele. — Pe cât se purtau de aspru cu locuitorii săraci, pe atât tolera celor mai avuți, și mai cu seamă persoanelor care compunea autoritatea comunală și rudelor acestora, să pască vitele prin semănături în timpul nopților, și când din întâmplare se constata stricăciunea, aruncă vina asupra celor săraci, ale căror vite nici nu călcase acolo, nici nu făcuse stricăciuni.

Present

Guarzi câmpeni streini de localitate și mai cu seamă turci nu au mai fost tolerați, și acolo unde prin excepțiune se mai pot găsi, nu este de cât vina autorităților comunale care nu au executat în destul ordinele ce li sau dat în această privință.

Sperăm că prin faptul înființării jandarmariei comunale despre care vom vorbi la capitolul respectiv, toate aceste inconveniente ale trecutului vor dispărea, că o mai bună poliție de câmp se va face, că cei rău nărașiți de a cauza stricăciuni sămănăturilor vor fi mai bine priveghiați, că în fine legea poliției rurale va fi aplicată cu mai multă seriozitate.

GLOABELE.

Trecut

Sistemul globirei vitelor era cel mai detestabil: Guarzi câmpeni, ipistații și isprăvniceii moșiilor aducea vite la obor prinse prin sămănături, prin livezi sau aiurea.—De multe ori vitele nu făcuse nici o stricăciune. Când venea proprietarul vitelor să și le ia din obor, primarul sau locțiitorul său, în loc să facă estimăția stricăciunii conform legii, îl trimetea mai întâi la proprietarul locului unde ziceau guarzi că s'a prins vitele, ca să se învoiască despre stricăciunea cauzată. — Proprietarul vitelor era silit să dea de la 2—10 lei de vită, fără să se știe dacă această gloabă era în raport cu stricăciunea.

Dacă proprietarul vitelor aducea bilet de la proprietarul locului că s'au învoit, autoritatea lua glóba legiuită în folosul comunei și îi libera vitele. Dacă învoeala nu se putea face, atunci proprietarul vitelor le părăsea, renunța la ele, și dupe ce sta mai multe zile în obor fără hrană și apă, expusă la arșița soarelui, sau cu năroiul până în piept, autoritatea comunală le declara ca vite de pripas și le publica ca atare.

Present

Glóbele se percep la fie-care obor de primar, sau un consilier însărcinat cu privegherea oborului; și sunt cele prevăzute de lege, iar stricăciunile se plătesc în urma actelor de estimăție (ispăși) ce se fac conform legii; acolo pe unde să arată tendințe despoliațiunii sau inconveniente ca cele semnalate în trecut li se pune imediat stavilă și să remediază răului.

GUARDA DE ZI ȘI NOAPTE.

Trecut

Strejuirea comunelor se făcea în mod neregulat; — sarcina cădea mai tot-d'auna pe cei slabi și aceștia văzând nedreptatea ce li se făcea căuta și ei tot felul de pretexte ca să se sustragă de la pază. — Din zi în zi slăbită această măsură de siguranță publică ajunsese să fie aproape nesimțită în fie-care comună.

La unele comune autoritatea comunală angajea strejari cu plată cari nu erau nici în număr suficient în raport cu întinderea și populația comunei, nici dintre cei mai onești oameni, în cât se putea întâmpla ca ei în loc să facă o bună pază să dea din contră, ocazie făcătorilor de rele de a-și ajunge scopurile lor criminale.

Legea poliției rurale când a obligat pe toți locuitorii comunei să facă personal strejuirea a avut în vedere că fratele păzând pe frate vecinul pe vecin, în fine săteanul pe consătean, nici odată nu va da privilegiu făcătorilor de rele să comită fapte mai cu seamă când știe că toți sătenii sunt respunzători de pagubile cauzate prin furturi, prin incendiuri etc.

Present

S'a luat dispozițiunile cele mai serioase că garda de zi și noapte să se facă în toate comunele și cătunele cu cea mai mare exactitate de însuși locuitorii lor și avem speranță că prin dese inspecțiuni ce fac D-nii Sub-prefecți comunelor, în timpul zilei ca și al nopții dispozițiile legii poliției rurale vor fi aplicate în totă plenitudinea lor.

Ceia ce mai e de dorit, este că fie-care comună să aibe puscii sau revolvere suficiente, pentru înarmarea strejarilor ei.

FURTURILE ȘI INCENDIURILE.

Trecut

Când se întâmpla furturi de vite, de bani, produse sau obiecte, ca și în cazuri de incendii, autoritatea comunală nu și da osteneala să constate anume locuitorii care au fost în comună în timpul furturilor s'au incendiurilor, să vadă câți dintr'ânșii au dat ajutor la prinderea făcătorilor de rele sau la stingerea ori localizarea focurilor și câți au lipsit și din ce împrejurări, în cât mulți locuitori care nu era atunci în sat, sau care era reținuți de forță majoră, boale, morți în familie etc., să trecea pe tablourile celor recalcitranți și să condamna ca atari, până și la maximul amenzilor.

Uni dintre proprietarii de produse arse de multe ori se înspăimânta de lipsa scrupulului de conștiință al autorității comunale față cu locuitorii și să invoia cu ei asupra pagubei chiar dupe ce fusese

Present

Starea de lucruri din trecut s'a ameliorat, mulțumită măsurilor de control exercitate de autoritățile administrative respective.

Este de mare necesitate ca fie care comună să înființeze câte una sau mai multe pompe cu accesoriile lor spre a se servi la stingerea sau localizarea incendiurilor, pompe mici portative care n'ar avea trebuință de cai.

Iar ariile, șirele de grâu, de paie sau de fân să nu mai fie tolerate în interiorul comunei, pe lângă casele și ecaretele sătenilor, ci fie care locuitor să fie obligat ași face un obor la câmp sau afară din comună pentru asemenea necesități și să nu aducă în comună de cât paiete coceni și fânul necesar vitelor pentru o săptămână dacă nu pot ține și vitele afară din comună la anumitele

condam
vigórea
muna c
paguba
Auto
pe cor
nici la
să scap
poate c
face rē
dule h
parțiali

Stra
primiti
ele, cu
apele
myasm
prin fa
rurală
comur
mitire
timpū
formē
de co
Cu so
roie a
male
myast
să us
bere
când
vētu
Au
foloa
punct
înlest
inerti
mai
difter
gurile
ani,
solic
cap
lucru

condamnați cu toate acestea, hotărârea rămânea în vigoare ei ca să fie executată ori când față cu comuna care ea parte din amendă, dupe ce se achită paguba.

Autoritatea comunală nu era totdeauna cu mâna pe conștiință la expertizarea pagubilor cauzate, nici la condamnarea tuturilor recalcitranților, ci lăsa să scape de sub asprimea legii rudele, amicii și poate chiar unii dintre locuitorii cari le ar putea face rău, dacă ar voi; poziția dificilă la comună sciindule lipsa de autoritate, de dreptate și de imparțialitate.

conace ceia ce ar fi de dorit, atât în interesul igienei cât și al siguranței din punct de vedere al incendiilor.

ȘOSELE COMUNALE.

Trecut

Stradele s'au liniile satelor erau în stare apröpe primitivă, cu bălegare și necurățenii aruncate pe ele, cu gropi și bălțace în care stagna și înverzea apele din ploii, solul bălegăros și îmbibat de toate myasmele. În afară de acestea, în comunele rurale prin faptul improprietării locuitorilor dupe legea rurală din 1864 a devenit casele dese, liniile strămte, comunicația cu fântănilor, cu scöolele, bisericile, cimitirele și alte necesități atât de frecuentă că, în timpii ploioși, toamna și primăvara mai cu sémă să forméză noröie imposibil de străbătut, nu numai de copiii femeii și bărbații, dar chiar de dobitoöce. Cu sosirea căldurilor de prin luna Maiü acele noröie amestecate cu bălegare, cu cadavre de animale și alte murdării, fermentéză, dau naștere la myasne și produc tot felul de böle, iar dupe ce să usucă în timpii secetoși să transformă în pulbere care să ridică în norii groși d'asupra satului, când intră și iasă vitele la câmp, s'au când suflă vânturile.

Autoritățile comunale în loc să se pătrundă de foloasele ce aduc șoselele comunale interioare din punct de vedere igienic și de însănătoșire, ca și de înlesnirea comunicației, a rămas într'o culpabilă inerție, a lăsat fără milă populația în ghiarele celor mai teribile boale care a secerato, cum e anghina difterică, variola, scarlatina, tusea convulsivă, frigurile palustre, cu tot cortegiul lor. Timp de 27 ani, de când s'a pus în aplicare legea drumurilor, sollicitudinea și activitatea consiliilor comunale în cap cu primarii, s'a mărginit aproape la un singur lucru: să întocmească la începutul fie-cărui an ro-

Present

Zilele de prestație datorite de locuitorii conform legii drumurilor sau împărțit la multe comune așa în cât se lucrează și la șoselele din interiorul comunelor, la astupare de gropi și bălțace, la scurgerea bălților, la întreținerea fântănilor și alte necesități locale, — Rolurile de datorii prestațiilor sau stabilit pe baze mai solide și veleitățile unora dintre locuitorii de a se sustrage de la obligațiile lor au mai încetat.

Ceea ce este de dorit însă, pentru înlesnirea comunicațiilor și însănătoșirea comunelor, este ca în anul viitor jumătate zilele de prestație să se lucreze în interiorul comunelor și numai jumătate la șoselele vecinale și la întreținerea șoselelor județene, afară de aceasta tot în interesul igienei este de dorit ca fie care locuitor se fie obligat a planta și întreține cu părușteni și cu udat câte 10 arbori pe șoselele vecinale, țindu-se în seamă pentru plantarea și îngrijirea acestor arbori câte o zi de lucru din cele datorite pentru lucrul șoselelor, iar pe șoselele din interiorul comunelor fie care locuitor să fie obligat a planta atâți arbori câți se cere pentru întinderea locului său cu acces la șosea, iar gunöele bălegarele și ori-ce necurățenii să fie strânse și depărtate în fie-care duminică, arzinduse la marginea comunei sau depunându-se pe locurile de arătură.

De asemenea ciulinii numiți «Dracilă» cari cresc prin unele comune să fie tăiați și exterminați primăvara, înainte de a face sămânță. Aceste plante sunt foarte vătămătoare ömenilor și vitelor, mai

luri de numele locuitorilor obligați de lege la lucrarea zilelor de prestație, ca apoi în cursul anului să revină mereu asupra lor cu diferite state de scăderi și sub diferite pretexte, în cât să sustragă un număr însemnat de locuitori de la lucrul șoselelor, iar cei ce rămănea bine înscriși în roluri caută și ei să se eschiveze, unii că au vândut sau perdut vitele, alții că a lucrat zilele datorite dar primării și picherii n'a voit să le libereze quitanțe, alții în fine făcea declarații că vor plăti zilele în bani, și când era executați sau urmăriți la plată invoacă fel de fel de pretexte, și cerea să fie scăzuți de la plata zilelor în bani ca să le lucreze în anul viitor în natură—cu speranță că și atunci vor găsi alte mijloace de a se eschiva de la obligațiile legii.—Ast-fel că numai o parte dintre cei datori zile de prestație și au făcut datoria, și acestia au lucrat la soselele județiane sau cele vecinale comunale, iar în interiorul comunelor nu s'a lucrat nimic sau aproape nimic.

cu seamă oilor și porcilor al căror lână și păr se încarcă de sămânța numită «Corneci».

SCOALELE.

Trecut

Afară de câte-va comune unde sau construit din nou, scoalele erau instalate în case ruinate (vechi localuri ale comunei) ori luate cu chirie din casele care s'au putut găsi disponibile în sat — în multe comune și cătune nici de acestea nu se găsea într'un cuvânt localurile de scôlă afară de puține excepții era ruine rău construite și rău întreținute, umede, fără aer, fără lumină, și ne încăpătore pe numărul elevilor, nisce adevărate cuiburi de infecții în care copii sătenilor era amenințați să contracteze tot felul de bôle. — Dispozițiile legii învățământului privitoare la obligația părinților de ași trimite copii la scôlă nu s'au putut aplica nici odată în mod serios, căci autoritățile chemate să esecute acele dispozițiuni n'a putut merge cu rigórea până acolo să ia un copil sănătos din casa părintească ca să îi redea familiei mai târziu un om luminat intelectualmente dar morbos și consumat fisicamente.

Present

Una din principalele preocupățiuni ale administrațiilor județene și comunale, au fost să asigure sănătatea populației scoalelor prin construire de noi localuri, prin repararea și ameliorarea celor existente, prin închirierea de case spațioase și igienice pe acolo pe unde s'au găsit. — În bugetele comunelor s'au înscris sume pentru aceste îmbunătățiri pentru servitori, pentru cărți didactice și altele iar în bugetul Județului s'au înscris suma de lei 2040 pentru burse la scoalele de arte și meserii și scôla centrală de agricultură, precum și suma de lei 1000 pentru cumpărătore de cărți didactice, s'au făcut în fine multe îmbunătățiri, dar multe și mari mai sunt încă de făcut, și pentru aceștea resursele ordinare ale comunelor și județului ne fiind suficiente vom fi siliți să recurgem la împrumuturi, căci noua legea a învățământului primar și normal primar prin dispozițiile sale de sub cap. IV pune îndatorire comunelor a construi localuri de scôle primare dupe regulamentul elaborat de Ministerul Instrucțiunii publice și dupe planurile aprobate, a le mobila și întreține cu materialul didactic conform regulilor, planurilor și listelor ce se vor stabili de Minister.

Dupe cerințele art. 85 și următorii din lege, consiliile județene sunt însărcinate cu construirea și transformarea localurilor de școală din comunele rurale precum și întreținerea lor. — În acest scop consiliile județene, sunt datore a întocmi un plan general pentru construirea localurilor ast-fel în cât lucrarea să fie repartisată într'un mod egal pe fiecare an, în cât în timp de maximum 15 ani (de astă-zî 13 ani) toate școlile din județ să fie construite. Pentru acoperirea cheltuelilor pricinuite cu construirea acestor localuri de școală, mobilierul și materialul didactic, consiliile județene vor putea contracta împrumuturi care se vor putea face la casa de depuneri și consemnațiuni sau la alte case particulare.

Pentru plata anuităților acestor împrumuturi consiliile județene sunt în drept a înscrie în bugetele comunelor o sumă echivalentă cu anuitatea sumei ce județul a cheltuit pentru construirea localurilor de școală ale fie-căria din ele.

Consiliile județene pot dacă este nevoie să înscrie în bugetele comunelor rurale și zecimile comunale adiționale necesarii pentru plata acestor anuități.

În fine legea prin art. 87, prevede că pentru județele ale căror consilii refuză a face împrumuturi ca să construiască localurile necesarii, Ministerul de interne dupe cererea Ministerului instrucțiunii va înscrie din oficiu în bugetele lor, timp de 15 ani câte a 15-a parte din suma totală necesară pentru aceste construcțiuni, și tot din oficiu va înscrie la venituri pentru acoperirea cheltuelilor zecimile județene autorizate prin legi, iar dacă aceste zecimi nu sunt suficiente va cere corpurilor legiuitoare noi zecimi, sumele ast-fel înscrise se vor pune la dispoziția ministerului instrucțiunii care va construi localurile de școală și le va mobila și înzestra pe socoteala județului.

Consiliile județene vor înscrie în bugetele comunelor rurale, o sumă echivalentă cu anuitatea sumei ce ministerul instrucțiunii publice a cheltuit pentru construirea localurilor de școală din aceea comună.

Legea s'a pus în aplicare la 1 Septembrie 1893 și cu toate acestea dispozițiile ei atât de imperative și riguros obligatorii pentru comune și județ nu au fost aduse la cunoștiința consiliului de cât în ședința de la 29 Iunie 1895 a sesiunii sale extra ordinare, atunci D-v fiind sesizați cu această importantă chestie a construirii localurilor de școală

ați avut de examinat un tablou amănunțit pe plăși, pe comune și pe toate cătunele din județ, unde urmează a se construi localuri de școli primare conform legii, tabloul acesta prevedea că pentru 40021 copii în vârste de școală sunt necesare 262 localuri de școală și capitalul necesar pentru construirea acestor școli este de lei 4,328,400 că comunele au consemnate din fondurile comunale propriu zise lei 245,357 și din fondurile școlare lei 17,287 bani 78 sau în total lei 262,644, bani 78 care scăzându-se din suma de lei 4,328,400 costul construcțiilor, rămâne a se contracta împrumuturi pentru suma de lei 4,065,755 bani 22.

Cum vedeți Domnule Președinte și Domnilor Consilieri, județul și comunele rurale trebuie să își impue sacrificii imense ca se ajungă la realizarea acestor lucrări; însă dată fiind bine facerile instrucțiunii și solitudinea ce guvernul, Consilul acesta județian și consiliile comunelor, poartă copiilor sâtenilor noștri, nu putem esita un moment în fața necesității de a le garanta sănătatea și chiar viața prin construire de localuri de școli spațioase și igienice. D-voastră ați desbatut chestia cu tot interesul ce comportă și ați instituit o comisiune din prefect, un D-nu Consilier județian, Inginer Șef al Județului și Revizorul școlilor ca se o studieze și la sesiunea viitoare să vă prezinte proiectele și tot complectul lucrării relative, ca în deplină cunoștință de cauză să avizeze la îndeplinirea dispozițiilor legii. Comisiunea instituită de D-voastră vă va supune lucrările sale în sesiunea aceasta care să deschide, vă rugăm dar să bine voiți ai da toată atențiunea meritată, căci cum vedeți legea este riguroasă cu acele consilii ce nu ar lua măsuri din propria lor voință să satisfacă cerințelor ei, le impune din oficiu cea-ce n'ar face de la sinele, și cum din termenul de 15 ani acordat pentru aceste lucrări, a trecut deja doi ani fără să se fi făcut vre-o mișcare pentru construirea și reconstruirea localurilor de școli pe baza legii, este timpul ca D-voastră să faceți fericitul început inseriind în bugetul anului viitor o sumă pentru plata anuităților unui împrumut de lei 500,000 ca să se compenseze și lipsa lucrărilor ce urma a se face în cei doi ani trecuți, dar care nu s'a făcut, rămânind ca restul să se repartizeze pe cei-l-alți 12 ani viitori.

Iată acum și situația școlilor actuale din județ în cursul acestui an, resumată ast-fel :

În 173 comune rurale și cătune sunt 172 școli cu 177 învățători și 42 învățătoare.

In comuna

Din număr
mân pe dinafare

Starea de
și răul în mare
prea puțin popu
tea remediu nic
să formeze o c

Copii cu etatea de școală.

21,267 Băeți.
16,785 Fete.
38,052 Total.

Copii cari frecuentază școala.

8623 Băeți.
1172 Fete.
9795 Total

In comuna urbană Calafat 3 școle cu 10 institutori și institutóre.

Copii cu etatea de școală.

423 Băeți.
372 Fete.
795 Total.

Copii care frecuentază școala.

271 Băeți.
101 Fete.
372 Total.

Din numărul copiilor cu etatea obligatorie, de abia a 5-a parte frecuentază școlele, iar 4 părți rămân pe dinafară.

LOCALURILE DE PRIMARII.

Starea de lucruri cu privire la localurile de primărie este aceeași, descrisă pentru localurile de școle, și răul în mare parte nu 'l putem atribui de cât lipsei de mijloce a comunelor care în majoritate sânt prea puțin populate, ca să potă purta sarcinile ce le impune legea comunală, și acest rău nu se va putea remedia nici o dată până când comunele mici nu se vor alipi la alte comune mari, sau între ele ca să formeze o comună mai populată, cu venit anual de cel puțin 5,000 lei.

Domnule Președinte

Domnilor Consilieri,

Am expus în trăsuri generale și pe cât am putut îmbrățișa situația comunelor din toate punctele de vedere, am arătat lipsurile și inconvenientele trecutului; am pus în paralel trecutul cu prezentul ca să se justifice propunerile de îmbunătățiri pentru viitor, ce se vor face în această sesiune, ce se deschide.

Trecând acum la expunerea situației treburilor care cad esclusiv în sarcina acestui consiliu și a administrației județene, avem onoare a supune cunoștinței Domniilor-văstre următoarele:

Activitatea consiliului județean

Consiliul județean trecut al căruia mandat a expirat în Iunie a. c. a ținut 9 ședințe în interval de la 15 Octombrie 1894 până la 13 Februarie 1895, dintre care 3 ședințe în sesiunea ordinară și 6 în sesiunea extra-ordinară, resolvând 94 chestiuni, plus votarea bugetelor exercițiului curent, și aprobarea compturilor exercițiului trecut.

Consiliul județean actual a ținut 4 ședințe în sesiunea extra-ordinară deschisă la 10 Iunie și închisă la 18 Septembrie, în care ședințe a rezolvat 31 chestiuni afară de verificarea titlurilor membrilor săi și instituirea comisiunilor prevăzute de diferite legi și regulamente.

Activitatea delegațiunii județene.

Delegațiunea județeană a fostului consiliu a ținut 132 ședințe în care a verificat și aprobat bugetele a 154 comune rurale și bugetul comunei urbane Calafatu; a verificat și aprobat 332 compturi comunale pe doi ani din urmă, a verificat actele alegerilor consiliilor comunale și a rezolvat 787 deosebite chestiuni.

Delegațiunea județeană a acestui consiliu a ținut de la 12 Iunie până la 1-iu Octombrie a. c. 11 ședințe, în care a verificat actele alegerilor câtor-va consilii comunale, ale căror alegeri întârziară din diferite împrejurări, a verificat și aprobat de asemenea bugetele câtor-va comune, și a rezolvat 131 alte deosebite chestiuni.

Activitatea biourilor administrației.

Toate decisiunile luate de consiliu și delegațiunea județeană a fost executate sau puse în curs de executare cu concursul funcționarilor acestei administrații a căror activitate nu au lăsat nimic de dorit, toate lucrările au fost efectuate și expediate la zi; ele se rezumă ast-fel: în timpul de la 1 Ianuarie până la 1 Octombrie:

S'au înregistrat la intrare 12138 diferite acte sau hârtii de corespondență, cărora li s'au dat cursul cuvenit.

S'au rezolvat, lucrat și expediat 12859 diferite acte de corespondență.

Actele intrate și eșite din biourourile administrației a format un număr de 459 dosare repartisate pe comune, pe serviciu și diferite chestiuni la care privesc.

S'a ținut și aprobat 111 licitații în diferite lucrări și afaceri privitoare pe județ.

Registrele de înscrierea deciziunilor consiliului și ale delegațiunei sale, registrele și toate scriptele contabilității județene, corectarea conturilor comunelor și instituțiilor dependente de județ; multiplele și variațiile lucrări de statistică, toate au fost ținute în regulă, întru cât mersul lucrărilor care cad în sarcina funcționarilor ad-ției județene au fost cât se poate de regulat și prompt de asemenea la oficiul tehnic activitatea biouroului a fost satisfăcătoare; atât ca lucrări tehnice cât și ca cercetări de bugete, compturi roluri, state, și alte multe diferite lucrări relative la sosele.

Finanțele Județului.

Budgetul zecimilor se cifrează cu lei 0,745,787 bani 5 la venituri, și anume lei 523,000 venituri ordinare și lei 222,787 bani 5 venituri extra ordinare; și la cheltueli cu lei 715,329 bani 6 prin urmare cu un escedent de lei 30,457 bani 99.

Cheltuelile se impart ast-fel :

Lei	48,985	—	administrația centrală județiană.
»	26,261	75	serviciul general județian.
»	134,150	10	» sanitar.
»	21,292	—	» arestului preventiv.
»	52,150	—	» poștelor rurale.
«	34,209	96	» armata teritorială.
»	55,249	88	instrucțiunea publică.
»	2000	—	asistența publică.
»	310,095	47	cheltueli diverse.
»	19,000		cheltueli extra ordinare.
»	11,180		cheltueli facultative.

Atât la venituri cât și la cheltueli acest budget s'a sporit în cursul anului cu suma de lei 200,000 imprumutul contractat ca ajutor statului pentru construirea noului penitenciar de pe locul cumpărat în anul 1875 de la D-nu Gheorghe Kitzu.

Budgetul drumurilor.

Acest budget să cifreză cu suma de lei 1,260,790, bani 22 la venituri, iar la cheltueli cu lei 1,230,899 bani 1, prin urmare cu un escedent de lei 29891 bani 92.

Veniturile să compun din:

Lei	277756	—	Produsul a două zecimi asupra contribuțiilor directe.
»	16940	—	Arenda podului de pe Jiu la Breasta.
»	12500	—	Idem » » la Bucovății.
»	50	—	Chiria casei de la vechiu pod Bucovățu.
»	6705	34	Escedentu bugetar pe anii din urmă.
»	10000	—	Rămășițe din anii precedenți.
»	80014	—	Consemnații pentru podul ce se va construi peste Jiu la Comoșteni.
»	7200	—	Dobânda acestei sume.
»	42042	52	Rămășițe disponibile din fondul podului de fer de la Breasta.
»	730	—	Procente la această sumă.
»	792	75	Dobândă la fondul podului Bucovățu.
»	20000	—	Consemnații pentru desecarea bălților din prejurul Craiovei.
»	350	—	Dobânda acestei sume.

Lei	10	— Dobânda efectelor mizese.
>	33600	— Contribuția comunelor rurale pentru plata picherilor.
>	50	— Venituri întâmplătoare.
<hr/>		
>	1260790	22 Totalul veniturilor.

Cheltuelile se impart ast-fel:

Lei	36,000	— Personalul tehnic și de serviciu.
>	480	— Spese de birou.
>	64,800	— Personalul picherilor și cantonierilor.
>	116,000	— Material de Pietriși
>	46,500	— Lucrări de reparații, construcții și reconstrucții de poduri și podețe.
>	1,000	— Unelte și instrumente de lucru.
>	966,119	— Cheltueli diverse.
>	29,891	91 Excedenții.

Datoriile Județului.

Imprumuturile contractate până acum de județ sunt în sumă de lei 1,254,717 și anume:

Lei	400,000	Imprumutul contractat la casa de consemnație pentru Palatul Justiției.
>	50,000	Idem pentru ajutorul locuitorilor lipsiți de hrană.
>	604,717	Idem pentru podu de fer de la Breasta.
>	200,000	Idem ajutor statului pentru construirea noului penitenciar.

Proprietățile județului.

Imobil:

- Palatul de Justiție.
- Palatul Administrativ.
- Vechea casarmă a călărașilor.
- Casarma geanoglu.
- Școala de meserii.
- Parcul de la Mofeni.
- Locul de la podul Bucovățului.
- Locul spitalului Filiași.
- Locul cumpărat de la D-nul Gheorghe Kițu a eșit din proprietatea Județului prin faptul cedării pentru construirea noului penitenciar dupe cum se esplică mai înainte.
- Valuarea imobililor ca și averea imobiliare să prevede în contul capital încheiat de serviciul comptabilități județene și această dare de seamă.

COMPTABILITATEA

Compturile definitive pe anul financiar expirat 1894—95 să închee ast-fel:

Fondul zecimilor.

Venituri	lei	972484—95
Incasări	>	766741—64
Rămășiță la 1 Aprilie 1895	>	205743—31
Incasări	lei	766741—64
Număraru de la 1 Aprilie 1894	>	25976—69
	>	792718—33
Plăți și depunerii la consemnațiuii	>	787520—18
Numărar la 1 Aprilie 1895	>	5198—15

În aceste operațiuni compează și spitalul rural Băilești.

Fondul drumurilor.

Venituri	lei 818191—99
Incasări	» 752808—65
Rămășițe la 1 Aprilie 1895	» 65383—34
Incasări	lei 752808—65
Numerarul de la 1 Aprilie 1894	» 18907—40
	» 771716—05
Plăți și depuneri la consemnațiuni	» 767751—12
Numerar la 1 Aprilie 1895	» 3964—93

Situația casieriei județului de la 1 Aprilie până la 30 Septembrie 1895.

Fondul zecimilor.

Debit constatat la finele lunii Septembrie 1895	lei 1290094—62
Incasări efectuate până la 30	» 846651—96
Rămășiță la 30 Septembrie 1895	» 443442—66
Incasări	lei 846651—96
Numerarul de la 1 Aprilie 1895	» 5198—15
	» 851850—11
Plăți și depuneri la consemnații	» 806562—33
Sold la 30 Septembrie 1895	» 45287—78

În aceste operațiuni contează și spitalul rural Băilești.

Fondul drumurilor.

Debit constatat la finele Septembrie 1895	lei 798871—63
Incasări efectuate până la 30 Septembrie	» 601433—44
Rămășițe la 30 Septembrie 1895	» 197438—19
Incasări	lei 601433—44
Numerarul de la 1 Aprilie 1895	» 3964—93
	» 605398—37
Plăți și depuneri la consemnații	» 581737—33
Sold la 30 Septembrie 1895	» 23661—04

Detaliurile acestor operațiuni se văd în situațiile prezentate de D-I casier general al județului și anexate la aceasta.

Recapitulația cheltuelilor exersitiului 1894—95.

Budgetul zecimilor

- Lei 624714 12 Cheltueli prevăzute în budget, virimentele acordate:
- » 94762 23 În plus.
 - » În minus.
 - » 747576 89 Credite definitive de întrebuințat.
 - » 610716 20 Sumele ordonanțate.
 - » 136660 69 Economii rezultate din creditul deschis prin budget.
 - » 610768 15 Sumele plătite.
 - » 148 05 Sumele rămase neplătite la închiderea exersitiului.
 - » Mandate remase neachitate sunt în număr de 10.

Budgetul drumurilor.

Leï 1078478 40 Cheltuelile prevăzute în budget:
Virimentele acordate.

- > 23757 92 In plus.
- > 13535 — In minus.
- > 1088701 32 Credite definitive de întrebuințat.
- > 590566 68 Sumele ordonanțate.
- > 498134 64 Economii rezultate din creditul deschis prin budget.
- > 590566 68 Sumele plătite.
Sumele rămase neplătite la închiderea exerciciului.
Mandate rămase neachitate.

Budgetul spitalului Băilescă.

Leï 30000 — Cheltueli prevăzute în budget.
Virimentele acordate.

- In plus.
- In minus.
- > 30000 — Credite definitive de întrebuințat.
- > 28412 30 Sumele ordonanțate.
- > 1587 70 Economii rezultate din creditul deschis prin budget.
- > 28412 30 Sumele plătite.
Sumele rămase neplătite la închiderea exerciciului.
Mandate rămase neachitate.

Amănuntele și natura cheltuelilor recapitulate mai sus se văd din tablourile prezentate de d-nu Șef al comptabilități județene și anexate la această expunere.

Comptul capital.

La fondul casei zecimilor comptul capital se închea cu lei 2,418,856=90 debit și cu lei 2,635,090=46 credit, iar pentru cassa drumurilor se închee cu lei 673,374=46 debit și lei 845,253=79 credit.

Specificarea debitelor și creditelor acestor compturi se văd în tabloul prezentat de d-l șef al serviciului de comptabilitate aci anexat.

Cum vedeți Domnule Președinte, și Domnilor Consilierî, starea financelor acestui Județ s'a îmbunătățit mult, iar comptabilitatea s'a pus pe un picior de perfectă regulă mai cu deosebire în urma aplicării regulamentului privitor la acest important serviciu al administrației județene și a noui legi de comptabilitate publică.

Serviciul arestului preventiv.

Întreținerea acestui serviciu impusă județului prin lege, a gravat budgetul său cu suma de 8040 lei lefile personalului și cu lei 13,252 întreținerea arestanților și alte spese, plus chiria localului. De aceste cheltueli județul este scutit odată pentru tot d'auna prin faptul construirii noului local de penitenciar a cărui întreținere trece exclusiv în sarcina statului, în adevăr, dupe cum cunoașteți Domniile voastre din desbaterile preurmăte în ședința de la 10 Iunie a. c., statul și județul de comun acord a hotărât încă din anul 1890 se construiască în Craiova pe locul județului cumpărat de la D-nu Gheorghe Kitzu, un local de închisoare care să serve atât de penitenciar central cât și ca arest preventiv județian, obligându-se

județul prin votul dat de consiliul său în ședința de la 31 Octombrie 1890, a plăti statului, dupe terminarea clădirii, drept partea sa, suma de 200,000 lei ce o va lua cu împrumut, înscriind în budget plata anuității și cu condițiune ca toate cheltuelile de întreținerea arestului județian, adică lefurile funcționarilor, hrana arestanților, lemnele, lumina, mobilierul, și ori-ce cheltuială de ori-ce natură, să privească numai pe stat, fără ca județul să mai înscrie în budgetul său veri o sumă pentru acest penitenciar, care cade cu desăvârșire în sarcina statului.

Potrivit acestei convențiuni statul a și pus în fapt construirea penitenciarului, contractând-o prin licitație publică cu suma de lei 464968 bani 38.

Acest consiliu prin votul dat în ședința de la 10 Iunie, a autorizat administrația și a contractat la casa de consemnațiuni împrumutul, de 200,000 lei cu procent de 6% și în aceleași condițiuni cu care Județul sa mai împrumutat, pentru palatul justiției. Administrația a efectuat împrumutul și l a vărsat Ministerului de Interne care execută lucrarea; pe de altă parte sa înscris în budgetul zecimilor pe exercițiul curent atât suma împrumutului cât și suma de lei 20,592 bani 55 pentru plata anuității acestui împrumut, așa dar construcția penitenciarului fiind terminată, arestații se vor strămuta acolo cel mult până la 26 Octombrie a. e., de când contractul cu proprietarul actualului local se desființează conform congediului ce i s'a dat în termen.

Mișcarea populației arestului de la 1 Septembrie 1894 până la 1 Septembrie 1895 a fost aceasta :

82 arestați aflați la 1 Septembrie 1894 dintre care 81 bărbați și 1 femeie.

1286 arestați intrați de la 1 Septembrie 1894 până la 1 Septembrie 1895 dintre care 1210 bărbați și 76 femei.

999 liberați dintre cari 926 bărbați și 73 femei.

213 transferați, (bărbați).

2 morți (bărbați).

115 Rămași la 1 Septembrie 1895 dintre cari 113 bărbați și 2 femei.

Zilele de hrană a fost 43,495.

În infirmeria arestului au intrat 35 bărbați dintre cari 25 s'au însănătoșit 8 s'au ameliorat și 2 au murit.

Zilele de cură în infirmeria arestului a fost 636.

Numărul bolnavilor la tratațiunile zilnice a fost de 717.

Serviciul poștelor rurale.

Acest serviciu pentru care budgetul județului este agravat cu suma de 52,150 lei a funcționat în mod satisfăcător, mulțumită organizației ce i s'a dat de direcția poștelor.

Ca stațiuni telegrafice în județ avem : Calafat, Băilești, Cetate, Bechet, Bistrețu și Filiași, întreținute de stat, este însă de mare necesitate atât pentru o mai bună administrație, cât și în interesul general că, la fie care reședință de suprefectură să fie înființate oficiuri telegrafice, și pentru acestea cheltuelile nu ar fi tocmai mari, dacă s'ar întrebuița pentru lucrări zile de prestație.

Este timpul ca județul să facă față acestei necesități cu o oră mai înainte.

Armata teritorială.

«Județul, neavând încă construite casarme după cerințele moderne, a pus la dispoziția Ministerului de Resbel, vechia casarmă a călărașilor din strada Poppa-Farcași, casele numite Veron din strada Liceului, și casele foste Geanoglu din strada Barbu Catargiu, și afară de aceste localuri județul mai bonifică administrației resbelului, suma de 28,000 lei pentru întreținerea cu reparații a acelor localuri și altor necesități.

Jandarmeria județeană.

Acest serviciu de curând înființat aduce multe folose de siguranță publică, județul are înscris în budgetul său suma de 6,000 lei din care plătește chirii de cazarme, lemne de foc, iluminat și altele, așa cum cere art. 39 din legea Jandarmeriei.

S'au
bună poliți
Multe
Actualmen
incioși car
Sper
servicu ca

Actu:
sub-prefec
cerute nic
Este
au fost t
cestea se
lafat, Băi
mai schii
județ loc
al medic
Cu
s'ar pute
nu ar at
Atr
găm ca

Pe
27,790 l
bani 78
Ac
ast-fel
statului,
tul de r
mente s
județulu
St
In
și a abs
In
astă-zî
D-
mitate
«V
jați în
ore-ce
noastre
fără oc
L
lei 55,2

Jandarmeria comunală rurală

S'au luat măsuri și pentru înființarea acestui serviciu atât de important și necesariu pentru o mai bună poliție rurală.

Multe comune au prevăzut în bugetele lor potrivit mijloacelor de care dispun sumele necesarii. — Actualmente administrația de acord cu comenduirea Jeandarmariei se ocupă cu recrutarea ómenilor trebuincioși cari dupe ce vor face scóla de trei luni la reședința județului vor fi distribuiți la posturile lor.

Sperăm că în primă-vara viitoare vom avea un început de serviciu al jandarmeriei rurală comunală, serviciu care se va îmbunătăți treptat cu mijlocele de care vor dispune comunele

Localurile de sub-prefecturi.

Actualmente județul este împărțit în 10 plăși și la nici una din ele n'are localul său propriu pentru sub-prefectură, toate sunt luate cu chirie, din casele care s'au putut găsi și care nu întrunesc condițiunile cerute nici ca încăpătoare, nici ca sănătoase.

Este adevărat că cu ocazia ultimi rotunjiri a plășilor, unele dintre reședințele sub prefecturilor nu au fost tocmai nemerit alese și stabilite, în cât, poate să se facă în curând modificări, așa că pentru acestea se mai pot amâna construcțiunile localurilor; sunt însă reședințe de sub prefecturi ca cea de la Calafat, Băilescă, Bechet, Craiova și Filiași, care prin importanța localităților unde sunt stabilite, nu se vor mai schimba, așa dar, este necesar și urgent chiar, ca cel puțin în aceste localități să se construiască de județ localuri proprii încăpătoare pentru serviciul sub-prefecturii, al judecătoriei de pace, al jandarmeriei, al medicului, al poștei și telegrafului.

Cu chiria care se plătește astă-zî pentru nise case care nu satisfac cerințele igienice, și de confort s'ar putea amortisa în mare parte anuitatea unui împrumut ce s'ar contracta de județ, și care credem că nu ar atinge de cât cel mult circa de 250,000 lei.

Atragem dar bine voitoarea Domniilor voastre atențiune asupra acestor stări de lucruri, și vă rugăm ca chiar în această sesiune să avizați asupra ei.

Scóla de Messerii.

Pentru întreținerea acestei scóle este prevăzută în buget suma de lei 55,249, bani 78 din care lei 27,790 lefile personalului, lei 7,015 pentru întreținerea elevilor și a personalului de serviciu și lei 20,444 bani 78 pentru material și diferite cheltueli.

Actuala organizare a acestei scóle nu corespunde sacrificiilor ce face județul pentru întreținerea ei ast-fel că urmează să fie pusă pe un picior de organizare ca al scólelor de Arte și Messerii a statului, sau dacă Județului nu îi convine un spor de cheltueli în acest sens, care de almintrelea ar fi destul de însemnat, atunci ar face mai bine să o desființeze, căci chiar cu suma care o cheltuiește actualmente s'ar putea trimite în studiile scólei de arte și messerii a statului cel puțin 100 de elevi copii de al județului.

Starea de lucruri actuală a scoalei raportată de D-l Director este cea următoare :

În cursul anului scolar 1894—95, au fost 101 elevi, din care s'au promovat 72 în clasele următoare și a absolvit 11 cari se prepară pentru diplome ;

În privința reorganizării scoalei s'a instituit de consiliu o comisiune din trei D-ni membrii, însă până astă-zî nu s'au ocupat cu chestiunea.

D-nul Director recunoaște și D-sa că întreaga organizație a scoalei urmează a se modifica în conformitate cu programele scoalelor de messerii ale statului, alt-fel nu se poate ajunge la rezultatele dorite.

«Vechii elevi ai scoalei fac servicii de conductorii de mașini agricole, și mulți dintre ei sunt angajați în serviciul căilor ferate. Însă pe viitor este de temut că nu vor mai avea acces la acele servicii de óre-ce direcția Căilor Ferate înființând scóle speciale, va refuza primirea în serviciul său a elevilor scólei noastre, așa că, cu programele actuale, s'ar putea întâmpla, ca parte din absolvenți acestei scoale să rămăe fără ocupații.

La început am arătat Domniilor Voastre, că pentru scoala de meserii, avem o alocație bugetară de lei 55,249, bani 78, pentru viitor, D-nul Director, propune aceste cheltueli în sumă de lei 47169 bani 78

Serviciul Contencios.

În trecut judeciul avea angajat un D-n Advocat cu apărarea intereselor sêle în procese înaintea instanțelor judecătoreșci, acum prin noua lege aceste îndatoriri a trecut asupra D-lui Advocat al statului, sunt însă unele procese care ar trebui apărute de un Advocat plătit de județ, fiind intentate în contra statului cum este acela pentru zecimi de la proprietățile sêle intentat încă din anul 1889 și aflat pendinte înaintea instanțelor judecătorești.

Starea actuală a proceselor este aceasta:

1). Procesul pentru zecimile de la proprietățile statului intentat în anul 1889 și pendinte la Trib. Dol-jiu secția II.

2). Idem cu D-nul Ioniță Geblescu pentru pretențiile sêle de plata pietrișului estras dupe moșia Cerațu, câștigat de județ la Tribunal în absență.

3). Idem cu Stefan Constantinescu fost Director la scoala de messerii pentru pagubi din gestiunea sea pierdut la Tribunal în stare de apel.

4). Idem cu Nicolae Sterie care reclamă plata unor lemne date gratis pentru podul de la Comoșteni pendinte la Trib. Dol-jiu sec. II — suspendat.

5). Idem cu societatea de construcțiuni pentru deșertarea pământului scos de la fondațiile palatului de justiție, câștigat de județ la Tribunal.

6). Idem cu Galeron care reclamă un rest din plata sea ca supraveghietor al construcțiunei palatului de justiție, pendinte la Tribunal în apel.

7). Idem cu un funcționar Michailescu pentru furt de lemne de la judecătoria de pace din Bechet — pendinte la Trib. sec. III.

8). Idem cu Lazăr Mizescu pentru pagubi din contractul băilor de pe Jiu la podul Bucovățu — la Tribunal.

9). A se intenta din nou, proces generarului Argetoianu pentru arenda podului peste Jiu la Breasta.

Îngrijirea mai de aproape a acestor procese și altora care se vor mai ivi, reclamă ocupațiunea în special a unui funcționar, plătit din cassa județului cu circa 120 lei mensual, care pe lângă îngrijirea proceselor să fie și ajutor al arhivarului cancelarii județului.

Asistența publică

În budgetul județului este prevăzută suma de lei 2,000 pentru întreținerea copiilor găsiți, transportu și întreținerea alienațiilor și celor mușcați de câini turbați.

Acastă sarcină este impusă județului prin lege și cum necesitățile cu privire la asistența publică sunt mari, recomandăm solitudiniei Domniilor vostre sporirea acestei cheltueli în budgetul anului viitor la cel puțin 4,000 lei.

Pensiuni adjutóre și altele.

La acest capitol s'a înscris în budgetul județului suma de lei 1180 supt titlul de cheltueli facultative — așa cum este distribuită această sumă nu avem nimic de zis, dar cea ce ne preocupă pe noi este următorea importantă și urgentă chestiune și acêsta cu atât mai mult, cu cât nu e vorba de o cheltuelă facultativă ci obligatorie, și este de mirat cum acêsta obligațiune au fost neglijată de tôte consiliurile județene care s'au succedat de la 1864 până la consiliul actual — este vorba D-le Președinte și D-lor Consilier despre înființarea unei casse de pensiuni pentru impiegații județului.

Prin legea de la 1864 pentru construirea consiliilor județene și prin articolul 57 din legea județeană actuală se pune județului acêsta obligațiune care însă nu s'au îndeplinit până acum.

Funcționarii județeni din tótă țara văzând că dispoșițiile imperative ale legi din 1864 în ceea ce privesce pensiunea impiegaților, au rămas literă mórta, că aceste dispoșițiuni salutarii menite a da județelor funcționari buni, și funcționarilor asigurarea existenței bătrânețelor și a familiilor lor, nu s'au pus în apli-

care, sau
de pensi
plangeau
ționarii
nu au n
că și un
Că
pentru
munci,
în curs
le rămă
expune
guvern
stitue c
C
de lege
chide s
și vă r
prevăd
precur
înalta
4 lei
pensi

giner
privir
tot r
greșil
dealu
de b
unde
muni
tuale

prev
avea
ce
capi

sita

a s
acu
nic

sa
pă
pe

care, sau adresat în anul 1892 guvernului și corpurilor legiuitoare solicitând să se facă și pentru ei o lege de pensii identică cu cea pentru funcționarii publici ai statului, și în acele reclamațiuni funcționarii se plâneau că dupe ce au îmbătrânit servind în cercuri restrânse care nu le au permis a înainta ca funcționarii statului, nici a capitali nimic, fiind rău plătiți; astăzi la bătrânețe când nu mai pot munci nu au nici cu ce să-și întrețină existența, nici cu ce îngriji de viitorul copiilor lor, și au durerea a vedea că și urmașilor lor aceiași sorți vor pregăti, dacă nu se vor lua măsuri în consecință.

Că acești funcționari rău plătiți nică-eri nu au lăsat rețineri care astăzi să potta forma un capital pentru cassa pensiunilor din care să se potta acum susține acei deveniți bătrâni și în neputință de a mai munci, și că dacă li s'ar pune obligațiune de a raporta la cassa pensiunilor reținerile ce ar fi putut lăsa în cursul funcțiunii lor, ar fi a expune pe acei cari mai sunt încă în funcțiune, inconvenientului de a nu le rămâne nimic din modestele retribuțiuni ce primesc, și pe acei care nu mai servesc astăzi, ar fi a să expune la lipsa de pâine țilnică. Pe multe considerațiuni de asemenea natură funcționarii solicita de la guvern și corpurile legiuitoare ca județele în marginile trebuințelor și în proporție cu veniturile lor să constituie din aceste venituri *un fond pentru alimentarea cassei pensiilor*.

Guvernul ținând seamă de aceste juste și echitabile cereri, a și depus pe biourul camerei un proiect de lege pentru pensiile acestor funcționari, proiect care se speră că chiar în sesiunea viitoare care se deschide să fie tradus în lege. Solicităm dar bine viitoarea Domniilor vostre atențiune asupra acestei chestii, și vă rugăm că cu ocazia votării budgetului pe exersțiul viitor 1895—96 *se instituiți casa de pensii* prevădută de art. 57 al legii județene, supuind pe toți funcționarii județului la reținerile din lefuri, astfel precum sunt supuși funcționarii statului prin legea pensiilor din 10 Maiu 1890, iar pe de altă parte, în înalta Domniilor-vostre sollicitudine pentru acești funcționari, să alimentați casa pensiilor lor cu cel puțin 4 lei la mie din toate veniturile județului, ca din acest fond să se adute funcționarii la restituirea în cassa pensiunilor a reținerilor cuvenite acestii casse pe anii trecuți.

Serviciul tehnic județian.

Despre activitatea acestui serviciu veți lua cunoștința din raportul și tablourile prezentate de D-l inginer șef al județului și anexate aici, la care noi nu avem de adăugat de cât forțe puțin și anume: cu privire la soselele județene avem a constata că și anul acesta ca și în anii trecuți sau lucrat mult, dar tot mai este de lucrat.—Că inconveniente din trecut avem a semnala atențiunii Domniilor Voastre direcția greșită data unora dintre sosele și ca să nu ne ocupăm de cât de soseaua Craiova-Cetatea, constatăm că dealurile numite Lazu Terpezița și Râpa roșie pe care le traversează această sosea, nu au fost indelul de bine studiate, căci s'ar fi putut da direcția soselei pe pante mai puțin pronunțate de cât cele actuale, unde se cheltuesc multe zile de lucru și material de pietriși mai în toți ani fără ca cu toate acestea comunicația să fie înlesnită.—Terenul la aceste dealuri trebuie să fie studiat din nou, direcția soselei actuale părăsită și dată alta din nou pe acolo pe unde suișul și coborișul s'ar putea face mai cu înlesnire.

Pentru o mai bună întreținere a soselelor este de dorit să se înființeze cantoane la distanțele prevăzute în regulamentul drumurilor că în acele cantoane instalându-se cantonieri, acestia vor avea grije a menține soselele în stare mai bună prin reparații neconținute, cu rezervele de pietriși ce anual se depun; cu modul acesta vom avea sosele mai bune și nu vom cheltui în fie care an un capital însemnat de zile de prestații pentru a repara stricăciunile cauzate în timpul iernei.

Această măsură ar trebui aplicată și cu privire la soselele vecinale și comunale, — și aci este necesitate de cantonieri.

O altă chestiune care ne preocupă este plantarea soselelor cu arbori, atât în interesul călătorilor de a se umbri de arșița soarelui, cât și al igienei. — Este de regretat că plantarea soselelor a fost până acum atât de neglijată în cât dupe 27 ani de când s'a pus în aplicare legea drumurilor nu există aproape nici un arbore plantat pe marginea soselelor.

Opinia noastră este, ca fie care locuitor dator zile de prestație să fie obligat a planta și întreține cu a sa cheltueală cel puțin cinci arbori pe șoselele județene, ai întreține cu pari și udat cel puțin timp de 7 ani până când vor deveni în stare să reziste stricăciunii vitelor și vânturilor, ținându-se în seamă acestor locuitori pentru cheltuealile ce vor face cu plantarea și întreținerea arborilor, câte una zi de lucru din cele datorate.

Domnule Președinte,
Domnilor Consilieri,

Incheind această dare de seamă recunoscem că nu am putut înbrățișa în amănunțit toate sarcinile care incumbă administrației județene și comunale, fiind multe și variate, sper însă că prin ajutorul Domniilor Văstre, ținind seamă de interesele locale vom putea duce la bun sfârșit opera de progres a acestui mare, bogat și frumos județ, ce cu drept cuvânt este cel mai important din țară

Cu această ocazie se va supune deliberării D-v. atât compturile exercițiului financiar 1894/95 închise a 30 Septembrie a. c. cât și proiectul de budget al exercițiului viitor 1896 — 97.

Prefect, **Petru Th. Sfetescu.**

Secretar, *Bade Gheorghescu.*

In
țului a
zile n'
am g
chiar
prima
nu ne
verba

DAREA DE SEAMA

In ședința consiliului de la 15 Octombrie, noi Ión G. Pleșșia Prefectul județului am declarat că fiind venit în capul administrației acestui județ, numai de trei zile n'am avut timp material să facem expunerea situațiunei cum ne obligă legea, am găsit însă că, o asemenea expunere a fost făcută de D-nu fost Prefect și dată chiar la imprimat, că Onor. Consiliu va lua cunoștința de ea după ce va fi imprimată, căci fiind un act oficial urmează să fie luat în considerare că în fine, noi nu ne apropiem nici criticele nici laudele administrației trecute de vor fi. (V. procesul verbal al ședinței citate).

Prefect, Ión G. Pleșșia.

Secretar, **Bade Gheorghescu.**